

Číslo spisu

OU-TN-OOP3-2022/038044-002

Trenčín

22. 11. 2022

Rozhodnutie

o odvolaní proti rozhodnutiu č. OU-TN-OSZP3-2022/022277-021 zo dňa 10. 08. 2022

Popis konania / Účastníci konania

1. LIM PLUS, s. r. o., Pod Juhom 3842/33, 911 01 Trenčín v právnom zastúpení JUDr. Katarína Jančárová, Legionárska 618, 911 01 Trenčín
3. Pozemkové spoločenstvo podielnikov-družstvo Opatovce, č. 131, 913 11 Opatovce
4. Obec Opatovce, č. 73, 913 11 Opatovce

Výrok

Okresný úrad Trenčín, odbor opravných prostriedkov, ako príslušný odvolací orgán podľa § 4 ods. 2 písm. b) a ods. 4 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 58 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, o odvolaní Pozemkového spoločenstva podielnikov-družstvo Opatovce, č. 131, 913 11 Opatovce, IČO: 36 868 116 zo dňa 23. 08. 2022, doplneného dňa 30. 08. 2022 a 31. 08. 2022 takto rozhodol:

Podľa ustanovení § 59 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov odvolaním napadnuté rozhodnutie Okresného úradu Trenčín, odboru starostlivosti o životné prostredie č. OU-TN-OSZP3-2022/022277-021 zo dňa 10. 08. 2022, v ktorom rozhodol, že zmena navrhovanej činnosti „Plán likvidácie ložísk štrkopieskov OPATOVCE „JUH 1“ a „JUH 2“ navrhovateľa LIM PLUS, s. r. o., Pod Juhom 3842/33, 911 01 Trenčín, IČO: 43 938 299 (ďalej len „navrhovateľ“) sa nebude posudzovať v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon EIA“)

zrušuje a vec vracia na nové prejednanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

Okresnému úradu Trenčín, odboru opravných prostriedkov (ďalej len „odvolací orgán“) bolo dňa 23. 09. 2022 doručené z Okresného úradu Trenčín, odboru starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) odvolaním napadnuté rozhodnutie č. OU-TN-OSZP3-2022/022277-021 zo dňa 10. 08. 2022, ktorým prvostupňový správny orgán rozhodol, že „Plán likvidácie ložísk štrkopieskov OPATOVCE „JUH 1“ a „JUH 2“ navrhovateľa LIM PLUS, s. r. o., Pod Juhom 3842/33, 911 01 Trenčín, IČO: 43 938 299 sa nebude posudzovať podľa zákona EIA.

Predmetom zmeny navrhovanej činnosti je v zmysle predloženého oznámenia likvidácia lomu (ložiska) po ťažbe štrkopieskov v ťažobných jamách JUH 1 s celkovým objemom 74 609 m³ pre zavezenie odpadom a celkovou hmotnosťou 138 026 t a JUH 2 s celkovým objemom 117 248 m³ a celkovou hmotnosťou 216 910 t s plánovaným ukončením do 31. 12. 2026. Predmetné ložisko sa nachádza v inundačnom území rieky Váh. Na severe je ťažobný

priestor ložiska Opatovce „JUH-1“ vymedzený hranicou pozemku parcelného čísla C-KN 563/314 v k. ú. Opatovce, ktorá vedie smerom zo severozápadu na juhovýchod. Na tomto pozemku sa bude nachádzať ťažobná jama č.1. Južne od ťažobnej jamy č.1 sa nachádza trasa vodovodu DN 600, ktorá ťažbou ovplyvnená nie je. Ťažobná jama č.2 je otvorená na pozemku parc. čísla E-KN 563/311 a parc. čísla C-KN 240/3 v k. ú. Opatovce. Ťažobný priestor ložiska Opatovce „JUH-2“ sa nachádza na pozemkoch C-KN 240/1, 240/2, 242 a E-KN 563/311 v k. ú. Opatovce. Pozemok C-KN 240/2 je vedený ako trvalý trávny porast. Komunikačne je ťažobný priestor napojený poľnou cestou na štátnu cestu č. I/9, ktorá je cca 0,5 km južne od záujmového územia. Spôsob likvidácie lomu (ložiska) pozostáva z terénnych úprav a technickej rekultivácie spočívajúce z uloženia zemín a materiálov, ktoré vznikajú pri stavebných činnostiach na dno ťažobnej jamy. V zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov sa využije odpad kat. č. 17 05 04 zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03 a kat. č. 17 05 06 výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05. Na záver likvidácie po zavezení štrkoviska, vykoná sa technická rekultivácia, podľa schváleného projektu spätnej rekultivácie. Podľa rozhodnutia o dočasnom odňatí sa v ťažobnom priestore rozprestrie ornica, ktorú tvorí pôvodná povrchová vrstva s obsahom organických (humusových) látok. V súčasnom období sa vykonáva vydobytie zvyšných zásob ložiska nad hladinou podzemnej vody, čo predstavuje podľa výkazov o stave a zmenách zásob ložísk nevyhradených nerastov za rok 2021 k 01.01.2022 na ložisku Opatovce - „JUH 1“ 70 000 ton štrkopieskov a na ložisku Opatovce - „JUH 2“ 33 000 ton štrkopieskov. V prípade nevydobytia všetkých štrkopieskov v tomto roku, bude ťažba zvyšných nevyťažných zásob zrealizovaná v rámci likvidačných prác.

Proti tomuto rozhodnutiu podalo dňa 23. 08. 2022 Pozemkové spoločenstvo podielnikov-družstvo Opatovce, IČO: 36 868 116 (ďalej len „odvolateľ“) odvolanie v zákonom stanovenej lehote v súlade s § 24 ods. 4 zákona EIA a v súlade s § 54 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). Odvolateľ svoje odvolanie doplnil dňa 30. 08. 2022 a 31. 08. 2022.

Odvolateľ vo svojom odvolaní uviedol, že sa domnieva o nezákonnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia z nasledovných dôvodov:

1. V celom rozhodnutí absentuje, v akých intervaloch bude navrhovateľ povinný predkladať protokol z akreditovaného laboratória s potvrdením nezávadnosti odpadu s cieľom eliminácie znečistenia podzemných a povrchových vôd.
2. V rozhodnutí chýba informácia o tom, kto bude niesť zodpovednosť za prípadné znečistenie podzemných, či povrchových vôd.
3. Odvolateľ namietal, že účastníkmi zisťovacieho konania neboli vlastníci pozemkov, pričom v zmysle vyjadrenia zo stanoviska Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici č. 1555-2238/2022 zo dňa 10. 06. 2022 musí byť plocha po vyťažení štrkoviska zrekultivovaná v súlade s požiadavkou vlastníka príslušných pozemkov. Odvolateľ ďalej namietal, že účastníkom konania nebolo Združenie lesných pozemkov a pasienkov Opatovce resp. že účastníkom konania bola obec Opatovce.
4. Podľa odvolateľa nie je zrejmé, akým spôsobom bude vykonávaná kontrola toho, kto a čím zaväzuje ťažobné jamy, nakoľko predmetný areál nie je oplotený.

Prvostupňový správny orgán upovedomil o podanom odvolaní a jeho doplneniach účastníkov konania listom č. OU-TN-OSZP3-2022/022277-023 zo dňa 30. 08. 2022, listom č. OU-TN-OSZP3-2022/022277-025 zo dňa 31. 08. 2022 a listom č. OU-TN-OSZP3-2022/022277-027 zo dňa 12. 09. 2022 a vyzval ich, aby sa k predloženému odvolaniu vyjadrili. Zároveň prvostupňový správny orgán zverejnil dňa 30. 08. 2022 informáciu o podanom odvolaní na webovom portáli Ministerstva životného prostredia SR.

K predmetnému odvolaniu zaslal svoje vyjadrenie zo dňa 13. 09. 2022 navrhovateľ právne zastúpený advokátkou JUDr. Katarínou Jančárovou, so sídlom Legionárska 618, 911 01 Trenčín. Vo vyjadrení uviedol, že odvolanie nebolo podané účastníkom konania, z hľadiska obsahu ho nie je možné považovať za odvolanie a neobsahuje formálne náležitosti podania. Odvolateľ nie je účastníkom konania nakoľko nie je vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý. Obsah odvolania je podľa navrhovateľa zmätočný. Odvolateľ v bodoch II – III opisuje skutočnosti, ktoré nemajú s konaním žiadnu súvislosť. Otázky súvisiace so zodpovednosťou za znečistenie životného prostredia riešia príslušné právne predpisy a nie sú predmetom konania.

Doplnenia odvolania boli podané po uplynutí zákonnej lehoty, a teda odvolací orgán by na ne nemal prihliadať. Na základe vyššie uvedených skutočností má navrhovateľ za to, že v danom prípade nenastali účinky spojené so začatím odvolacieho konania a rozhodnutie č. OU-TN-OSZP3-2022/022277-021 zo dňa 10. 08. 2022 nadobudlo právoplatnosť.

Dňa 23. 09. 2022 doručila svoje vyjadrenie č. OCÚ OP-S2022/00239-009 zo dňa 22. 09. 2022 dotknutá obec Opatovce. Vo svojom vyjadrení uviedla, že obec Opatovce je v predmetnom konaní účastníkom konania podľa § 6 zákona EIA. Predmetné rozhodnutie bolo vydané v zmysle § 29 zákona EIA a teda predmetom konania nie je posúdenie vlastníckych práv. V zmysle právneho ustanovenia § 53 správneho poriadku odvolanie môže podať len účastník konania, alebo jeho zákonný či splnomocnený zástupca.

Odvolací orgán preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie a celý s ním súvisiaci spisový materiál, ako aj konanie, ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia v celom rozsahu po vecnej i procesnej stránke. Zo spisového materiálu zistil odvolací orgán nasledujúce skutočnosti:

Navrhovateľ predložil v zmysle § 29 ods. 1 písm. b) zákona EIA dňa 02. 06. 2022 prvostupňovému správny orgán oznámenie o zmene navrhovanej činnosti. Prvostupňový správny orgán dňa 06. 06. 2022 oznámil začatie konania podľa § 18 ods. 3 správneho poriadku v nadväznosti na § 29 ods. 2 zákona EIA a oznámenie zaslal v zmysle § 29 ods. 6 zákona EIA obci Opatovce, ako dotknutej obci, ďalej rezortnému orgánu, povoľujúcim orgánom a dotknutým orgánom. Prvostupňový správny orgán v zmysle § 24 ods. 1 zákona EIA zverejnil bezodkladne na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky oznámenie o predložení zámeru navrhovanej činnosti, ktoré obsahovalo základné údaje o zmene navrhovanej činnosti, ako sú názov, miesto realizácie, predmet činnosti a základné údaje o navrhovateľovi. Obec Opatovce informovala verejnosť v zmysle § 29 ods. 8 zákona EIA o predložení oznámení v termíne odo dňa 07. 06. 2022 do dňa 21. 06. 2022.

V zmysle § 29 ods. 9 zákona EIA rezortný orgán, povoľujúci orgán, dotknutý orgán a dotknutá obec môžu doručiť príslušnému orgánu písomné stanoviská k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti do desiatich pracovných dní od jeho doručenia; ak sa nedoručí písomné stanovisko v uvedenej lehote, tak sa stanovisko považuje za súhlasné. Verejnosť môže doručiť príslušnému orgánu písomné stanovisko k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti do desiatich pracovných dní od zverejnenia uvedených informácií podľa odseku 8; písomné stanovisko sa považuje za doručené, aj keď bolo v určenej lehote doručené dotknutej obci.

Stanovisko k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti zaslal rezortný orgán, povoľujúce orgány a dotknuté orgány. Okresný úrad Trenčín, odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna vodná správa vo svojom stanovisku uviedol podmienky, ktoré bude potrebné splniť v následnom povoľovacom konaní a pri realizácii zmeny navrhovanej činnosti. Uvedené podmienky boli prvostupňovým správnym orgánom prenesené do výroku odvolaním napadnutého rozhodnutia. Okresný úrad Trenčín, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek kraja v záväznom stanovisku č. OU-TN-OSZP1-2022/022602-005 zo dňa 21. 07. 2022 uviedol, že na predmetnej lokalite bol zaznamenaný výskyt malej hniezdnej kolónie druhu brehuľa hnedá Riparia riparia. V zmysle podmienok záväzného stanoviska bude kolmá stena ložiska s hniezdami brehule hneď ponechaná na prirodzenú sukcesiu, prípadné terénne úpravy (zošíkmenie svahu) budú realizované v mimohniezdnom období. Navrhovateľ bude mať ďalej povinnosť rok po ukončení činnosti zrealizovať monitoring zameraný na výskyt invázií druhov rastlín. Prvostupňový správny orgán preniesol uvedené podmienky do výrokovej časti rozhodnutia. Dotknutý orgán – Trenčianske vodárne a kanalizácie, a.s. požadoval pri realizácii zmeny navrhovanej činnosti rešpektovať ochranné pásmo vodovodného potrubia. Uvedená podmienka bola prenesená do výrokovej časti odvolaním napadnutého rozhodnutia.

Dňa 16. 06. 2022 doručil svoje stanovisko k realizácii zmeny navrhovanej činnosti č. CS SVP OZ PN 6301/2022/2 CZ 21907/2022 zo dňa 16. 06. 2022 správca vodného toku – Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, odštepny závod Povodie dolného Váhu (ďalej len „SVP“). V uvedenom stanovisku SVP požadoval zmenu navrhovanej činnosti z hľadiska možných vplyvov na útvary podzemných vôd a stav bioty v mieste navrhovanej činnosti a jej bezprostrednom okolí posúdiť podľa zákona EIA. SVP doplnil svoje stanovisko stanoviskom č. CS SVP OZ PN 6301/2022/4 CZ 24204/2022 zo dňa 06. 07. 2022. V doplnenom stanovisku SVP na základe vykonanej terénnej obhliadky nepožadoval posudzovať zmenu navrhovanej činnosti podľa zákona EIA za podmienky, že analýzou v akreditovanom laboratóriu bude preukázaná inertnosť použitého odpadu s cieľom dosiahnuť nulový negatívny vplyv na kvalitu podzemných a povrchových vôd. Protokol z akreditovaného laboratória bude predložený

SVP ešte pred uložením odpadu do ťažobných jám. SVP zároveň požadoval ťažobné jamy zasypať a zhutniť na výšku pôvodného terénu. Za splnenia uvedených podmienok SVP nepredpokladá negatívny vplyv zmeny navrhovanej činnosti na podzemné a povrchové vody resp. iné zložky životného prostredia. Na žiadosť prvostupňového správneho orgánu SVP uvedené podmienky spresnil v doplnení stanoviska č. CS SVP OZ PN 6301/2022/6 CZ 27473/2022 zo dňa 26. 07. 2022. Spresnené podmienky z tohto stanoviska preniesol prvostupňový správny orgán do výrokovej časti rozhodnutia.

Vychádzajúc z doručených stanovísk zvolal prvostupňový správny orgán na deň 01. 07. 2022 v zmysle § 63 ods. 1 zákona EIA konzultácie medzi navrhovateľom a ostatnými subjektmi procesu posudzovania. Konzultácie sa zúčastnil navrhovateľ, zástupca Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky a dotknuté orgány na úseku štátnej vodnej správy a ochrany prírody a krajiny. Výstupom z konzultácie bol zoznam podkladov, ktoré bude potrebné doložiť v zisťovacom konaní.

Dňa 29. 07. 2022 upovedomil prvostupňový správny orgán listom č. OU-TN-OSZP3-2022/022277-019 zo dňa 29. 07. 2022 účastníkov konania o podkladoch rozhodnutia, pričom im určil lehotu 5 pracovných dní odo dňa doručenia upovedomenia na vyjadrenie. Dňa 05. 08. 2022 doručil svoje vyjadrenie navrhovateľ, v ktorom namietal stanovisko orgánu štátnej vodnej správy zo dňa 20. 06. 2022. Námietka smerovala k nedostatočnému odôvodneniu stanoviska v časti, kde dotknutý orgán požadoval realizovať terénne úpravy len do úrovne pôvodného terénu.

Na základe doručených podkladov rozhodnutia vydal prvostupňový správny orgán dňa 10. 08. 2022 rozhodnutie o tom, že sa zmena navrhovanej činnosti nebude posudzovať podľa zákona EIA. Svoje rozhodnutie podmienil rešpektovaním podmienok uvedených v stanoviskách dotknutých orgánov.

Prvostupňový správny orgán zverejnil odvolaním napadnuté rozhodnutie na svojej úradnej tabuli v zmysle § 29 ods. 15 zákona EIA v termíne odo dňa 10. 08. 2022 do dňa 02. 09. 2022 a na webovom portáli MŽP SR odo dňa 10. 08. 2022.

Obec Opatovce informovala verejnosť o vydanom rozhodnutí v zmysle § 29 ods. 16 zákona EIA na svojom webovom sídle odo dňa 07. 06. 2022.

Po preštudovaní predloženého spisového materiálu odvolací orgán uvádza k námietkam odvolateľa nasledovné:

K námietke odvolateľa v bode 1 tohto rozhodnutia, že v podmienke, ktorú určil v stanovisku zo dňa 26. 07. 2022 SVP a ktorá bola prenesená do výrokovej časti odvolaním napadnutého rozhodnutia nie je presne uvedené, v akých časových intervaloch má navrhovateľ predkladať výsledky analýz z akreditovaného laboratória. V uvedenej podmienke sa uvádza, že takáto analýza bude vykonaná pre materiál pochádzajúci z jedného zdroja v množstve nad 10% z celkového predpokladaného využiteľného množstva odpadu. Zo znenia podmienky však nie je zrejmé, kým budú odoberané vzorky pre laboratórne analýzy, kedy a komu budú výsledky laboratórných analýz predkladané. Podmienky definované vo výroku rozhodnutia pritom musia byť definované zrozumiteľne, jasne, určito, jednoznačne a ich splnenie musí byť skontrolovateľné. V zmysle uvedeného má odvolací orgán za to, že námietka odvolateľa v bode 1 je opodstatnená.

K námietke odvolateľa v bode 2, že v prípade kontaminácie povrchových resp. podzemných vôd sa zisťuje zdroj kontaminácie pomocou analýzy vzoriek odobratých z terénnych meraní. Ak by sa analýzou zistilo, že zdrojom kontaminácie povrchových či podzemných vôd je navrhovaná činnosť, teda kontaminovaný odpad, ktorý nespĺňal podmienku inertnosti, došlo by k porušeniu podmienok príslušných rozhodnutí, ktorými sú súhlas na spätné zasypávanie podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“) a povolenie činnosti vykonávanej banským spôsobom podľa § 23 ods. 5 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov a zodpovednosť by niesol ten právny subjekt, ktorému boli tieto rozhodnutia vydané. Rozhodnutie zo zisťovacieho konania resp. záverečná správa z posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti sú podkladovými rozhodnutiami pre rozhodnutia povoľujúcich orgánov. V rámci konaní podľa zákona EIA sa musí predísť novej kontaminácii životného prostredia vplyvom realizácie navrhovanej činnosti dostatočným zistením, opísaním a vyhodnotením jej priamych a nepriamych vplyvov na životné prostredie a rizík spojených s jej realizáciou.

K námietke odvolateľa v bode 3 odvolací orgán uvádza, že okruh účastníkov zisťovacieho konania upravuje zákon EIA ako tzv. „lex specialis“. Nakoľko je predmetom konania podľa zákona EIA posudzovanie vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie je účastníkom konania ako dotknutá verejnosť každý, kto dorúčením odôvodneného písomného stanoviska k predloženému oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti prejaví záujem na navrhovanej činnosti resp. jej zmene. Má sa za to, že právo dotknutej verejnosti na priaznivé životné prostredie môže byť povolením alebo následnou realizáciou navrhovanej činnosti alebo jej zmeny priamo dotknuté. Na základe uvedeného by boli vlastníci predmetných pozemkov účastníkmi zisťovacieho konania vtedy, ak by prejavili záujem na zmene navrhovanej činnosti dorúčením odôvodneného písomného stanoviska k zverejnenému oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti.

V zmysle § 24 ods. 4 zákona EIA má verejnosť právo podať odvolanie proti rozhodnutiu o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena má posudzovať podľa tohto zákona aj vtedy, ak nebola účastníkom zisťovacieho konania.

Obec je samosprávny orgán, ktorého základnou úlohou v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Nakoľko realizáciou zmeny navrhovanej činnosti môže byť právo na priaznivé životné prostredie obyvateľov obce priamo dotknuté, môže dotknutá obec v zisťovacom konaní vystupovať ako účastník konania. Námietka odvolateľa v bode 3 nie je opodstatnená.

K námietke odvolateľa v bode 4 odvolací orgán uvádza, že pri každej činnosti a jej zmene je potrebné posúdiť aj pravdepodobnosť rizika kontaminácie životného prostredia spojeného s realizáciou navrhovanej činnosti. V uvedenom prípade môže byť rizikom skutočnosť, že predmetný areál nemôže byť oplotený, nakoľko sa nachádza v inundačnom území rieky Váh. Vzhľadom na to nie je z predloženého oznámenia zrejmé, akým spôsobom bude predmetný areál zabezpečený pred prípadným nelegálnym uložením odpadu. Ťažobné jamy sú lokalizované v inundačnom území rieky Váh. To znamená, že v určitú časť roka pri povodňových prietokoch môžu prísť uložené odpady do priameho kontaktu s prúdiacou vodou. Do ťažobných jám sa ukladá odpad, ktorý sa následne prekryje zeminou. V prípade nelegálneho uloženia iného ako inertného odpadu teda hrozí vysoké riziko kontaminácie životného prostredia.

Nakoľko uvedené odpady budú priamo ukladané do ťažobných jám a takto uložené odpady nebudú nijakým spôsobom izolované od okolitého prostredia, je potrebné zabezpečiť, aby v ťažobných jamách nekončil iný ako inertný odpad. V prípade výkopových zemín môžu tieto obsahovať prímies rôznych druhov odpadov vznikajúcich pri stavebných činnostiach – napr. obaly od stavebných materiálov, rôzne odrezky, úlomky stavebných materiálov a výrobkov. Uvedené materiály, ktoré nespĺňajú podmienky inertnosti resp. je možné ich zaradiť do kategórie nebezpečných odpadov nemôžu byť zasýpané v ťažobných jamách. Z uvedeného dôvodu je potrebné sa v predkladanej dokumentácii podrobne a detailne venovať spôsobu, akým bude privázaný odpad kontrolovaný a takéto materiály z neho odstraňované. Navrhovateľom predložená dokumentácia však uvedený presný postup a popis kontroly privázaného odpadu neobsahuje. V dokumentácii nie je uvedené, kto bude privázaný odpad kontrolovať, akým spôsobom bude kontrolovaný, ako budú z neho odstraňované rôzne odpady, ktoré nespĺňajú podmienky inertnosti, kde budú takéto odpady skladované a pod.

V zmysle vyššie uvedených skutočností má odvolací orgán za to, že riziká spojené s realizáciou zmeny navrhovanej činnosti a ich možný vplyv na územie neboli dostatočne vyhodnotené a následne neboli určené účinné opatrenia, ktoré by vzhľadom na vyššie uvedené riziká zabránili znečisťovaniu resp. poškodzovaniu životného prostredia. Odvolací orgán má za to, že je námietka odvolateľa v uvedenom bode opodstatnená.

Preskúmaním predloženého spisového materiálu zistil odvolací orgán nasledujúce skutočnosti. V predloženom oznámení o zmene navrhovanej činnosti navrhovateľ uvádza, že navrhovaná činnosť bola povolená rozhodnutím o povolení činnosti vykonávanej banským spôsobom vydaného Obvodným banským úradom v Prievidzi pod číslom 740-1800/2015 dňa 21. júla 2015 pre JUH 1 a pod číslom 1144-2903-1/2016 dňa 21. novembra 2017 pre JUH 2. Tieto rozhodnutia nie sú súčasťou predloženého administratívneho spisu. V súčasnosti sa ťažba vykonáva na základe rozhodnutia vydaného Obvodným banským úradom v Banskej Bystrici pod číslom 1312-2516/2021 zo dňa 09. júla 2021 pre JUH 1 a rozhodnutia vydaného pod číslom 1308-2511/2021 dňa 13. júla 2021 pre JUH 2. Navrhovateľ zároveň disponuje súhlasmi podľa § 97 ods. 1 písm. s) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na využívanie odpadov na povrchovú úpravu terénu, ktoré vydal Okresný úrad Trenčín, odbor starostlivosti o životné prostredie č. OU-TN-OSZP3-2017/034386-002 a č. OU-TN-

OSZP3-2017/034385-002 zo dňa 07. 11. 2017. V zmysle predložených súhlasov mal byť predpokladaný objem využitých odpadov 225 942 t, pričom s terénnymi úpravami sa malo začať v novembri 2017. Aktuálne navrhovateľ predložil zámer, v ktorom deklaruje, že celkové množstvo odpadu použité na likvidáciu ložiska bude 354 940 t, z toho 138 026 t pre JUH 1 a 216 910 t pre JUH 2. Navrhovateľ túto skutočnosť v predložennom oznámení žiadnym spôsobom nezdôvodnil.

Súhlasy na využívanie odpadov na povrchovú úpravu terénu boli navrhovateľovi udelené v roku 2017. V zmysle toho času platnej legislatívy bola táto činnosť zaradená v prílohe č. 8 zákona EIA do tabuľky č. 9 položka 12, ako činnosť, pre ktorú je potrebné vykonať zisťovacie konanie. Navrhovateľ však uviedol, že zisťovacie konanie pre navrhovanú činnosť nikdy nebolo vykonané a túto skutočnosť žiadnym spôsobom nezdôvodnil.

Z predložených banských povolení z roku 2021 nemožno určiť či navrhovaná činnosť nemala byť posúdená v zmysle § 18 ods. 1 písm. a) podľa zákona EIA resp. či pre ňu nemalo byť vykonané zisťovacie konanie v zmysle § 18 ods. 2 písm. b) zákona EIA. Banské povolenia neobsahujú informáciu o hmotnosti vyťaženej nerastnej suroviny za rok alebo o zábere plochy. V predložennom oznámení je však uvedená informácia, že podľa výkazov o stave a zmenách zásob ložísk nevyhradených nerastov za rok 2021 k 01.01.2022 sa vykonáva vydobytie nerastov na ložisku Opatovce - „JUH 1“ 70 000 ton štrkopieskov a na ložisku Opatovce - „JUH 2“ 33 000 ton štrkopieskov.

Navrhovateľ v zisťovacom konaní predložil prvostupňovému správnomu orgánu rozhodnutie obce Opatovce č. OcÚ OP 393/2017-003/Pk zo dňa 16. 01. 2018, v ktorom obec rozhodla podľa § 39a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov o umiestnení stavby „Terénne úpravy Opatovce – JUH-1“ na pozemku KN-C, parc. č. 240/1, 240/3 v k.ú. Opatovce, druh pozemku trvalý trávny porast a rozhodnutie č. OcÚ OP 392/2017-003/Pk zo dňa 16. 01. 2018, v ktorom obec rozhodla podľa § 39a č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov o umiestnení stavby „Terénne úpravy Opatovce – JUH-2“ na pozemku KN-C, parc. č. 240/1, 240/2, 242 v k. ú. Opatovce, druh pozemku trvalý trávny porast. Predložené rozhodnutia č. OcÚ OP 393/2017-003/Pk zo dňa 16. 01. 2018 a č. OcÚ OP 392/2017-003/Pk zo dňa 16. 01. 2018 sú však už v zmysle podmienok uvedených vo výroku neplatné.

V oznámení o zmene navrhovanej činnosti navyše navrhovateľ uvádza iné čísla územných rozhodnutí, než tie, ktoré sú súčasťou predloženého administratívneho spisu.

Zmena navrhovanej činnosti, ktorou je likvidácia ložiska, je podľa § 3 písm. a) zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „banský zákon“) činnosť vykonávaná banským spôsobom a na jej vykonávanie je potrebné v zmysle § 5 ods. 2 banského zákona oprávnenie, súhlas, opatrenie alebo povolenie vydané alebo uložené rozhodnutím podľa tohto zákona, banského zákona alebo podľa osobitných predpisov; činnosť musí byť vykonávaná v súlade s rozhodnutím a dokumentáciou overenou Hlavným banským úradom alebo obvodným banským úradom v konaní o vydanie oprávnenia, súhlasu, opatrenia alebo povolenia. Navrhovateľ v konaní predložil správnomu orgánu len neautorizované kópie povolení banského úradu z roku 2021, ktorých predmetom nebolo povolenie vykonávania likvidácie ložiska štrkopieskov. V kapitole 3.4 Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov oznámenia sa však uvádza, že povolením činnosti bude súhlas na využívanie odpadov na spätné zasypávanie v zmysle § 97 ods. 1 písm. s) zákona o odpadoch a povoľujúcim orgánom bude Okresný úrad Trenčín, odbor starostlivosti o životné prostredie. Informácia uvedená v predložennom oznámení o zmene navrhovanej činnosti a následne zverejnená na webových stránkach MŽP SR v zmysle § 24 ods. 1 zákona EIA nie je v súlade s právnymi ustanoveniami banského zákona.

Na základe vyššie uvedených skutočností má odvolací orgán za to, že predložené podklady v predmetnom zisťovacom konaní sú zmätočné a neúplné. Na základe ich posúdenia nie je možné vydať rozhodnutie, ktoré by vychádzalo zo spoľahlivo zisteného stavu veci tak, ako to vyžaduje právne ustanovenie § 46 správneho poriadku.

Podľa § 18 ods. 2 písm. d) zákona EIA predmetom zisťovacieho konania o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti alebo zmeny navrhovanej činnosti musí byť každá zmena navrhovanej činnosti uvedenej v prílohe č. 8 časti B, ktorá môže mať významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie, ak ide o činnosť už posúdenú, povolenú, realizovanú alebo v štádiu realizácie.

Podľa § 18 ods. 2 písm. b) zákona EIA predmetom zisťovacieho konania o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti alebo zmeny navrhovanej činnosti musí byť každá navrhovaná činnosť uvedená v prílohe č. 8 časti B.

Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ predmetná činnosť spätného zasypávania nebola posúdená, povolená (povoľujúcim orgánom je v zmysle § 19 ods. 1 banského zákona príslušný banský úrad) ani realizovaná (v zmysle predloženého oznámenia v súčasnom období sa vykonáva vydobytie zvyšných zásob ložiska nad hladinou podzemnej vody) je potrebné ju posudzovať v zisťovacom konaní ako navrhovanú činnosť v zmysle § 18 ods. 2 písm. b) zákona EIA a teda predložiť zámer navrhovanej činnosti vypracovaný podľa prílohy č. 9 v zmysle § 29 ods. 1 písm. a) zákona EIA.

Z predloženého oznámenia o zmene navrhovanej činnosti a ostatných podkladov rozhodnutia tiež nie je zrejmé, z akého dôvodu došlo v porovnaní so súhlasmi na využívanie odpadov na spätné zasypávanie udelenými v roku 2017 k navýšeniu plánovaného množstva použitých odpadov o viac ako 100 000 t. Pritom podľa predloženého Projektu spätnej rekultivácie pre ložisko nevyhradeného nerastu štrkopieskov Opatovce JUH – 2 – ťažba štrkopieskov vyhotoveného v marci 2021 spoločnosťou Agroslužba – Ing. Jana Fogeltonová, Školská 15, 911 05 Trenčín (ďalej len „projekt spätnej rekultivácie“) sa ťažobný priestor umiestnený na parcele parc. č. C-KN 240/2 v k. ú. Opatovce upraví tak, že svahy ťažobnej jamy budú upravené v sklone 1:3 s následným vyrovnaním plochy a rozhrnutím orníčnej vrstvy na svahy a dno ťažobnej jamy. Táto plocha nebude spätne zasypaná odpadom nakoľko sa jedná len o dočasné vyňatie plochy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu. V zmysle podmienok rozhodnutia o dočasnom odňatí poľnohospodárskej pôdy podľa § 17 ods. 1 a 6 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pôdy“) č. OU-TN-PLO1-2021/014237-002 zo dňa 22. 04. 2021 na celom výmere rekultivovanej plochy sa urobí rekonštrukcia pôdneho profilu tak, aby sa po jeho zúrodnení vytvorila pôda s podobnými fyzikálno-chemickými a biologickými vlastnosťami, ako mala pôda v lokalite pred dočasným odňatím. O spôsobe rekultivácie ložiska nevyhradeného nerastu Opatovce JUH 2 umiestneného na parcele č. C-KN 240/2 v k. ú. Opatovce, ktoré má byť navrátené do poľnohospodárskeho pôdneho fondu ako trvalý trávny porast však v predložennom oznámení nie je žiadna zmienka. Uvedenú skutočnosť prvostupňový správny orgán v zisťovacom konaní vôbec neposúdil.

V predložennom oznámení absentuje popis postupu a spôsobu realizácie technickej a biologickej rekultivácie. Nie je zrejmé, v akom množstve a odkiaľ bude braná orníčná vrstva (požiadavky na vstupy). Akým spôsobom bude ošetrovaná a upravovaná. V oznámení tiež absentuje informácia o tom, za akých poveternostných podmienok môže resp. nemôže byť vykonávaná rekultivácia. V zmysle projektu spätnej rekultivácie je potrebné realizáciu technickej rekultivácie prevádzať v období bez dažďov, aby sa zabránilo devastácii pôdy na príslušných pozemkoch. Je tiež potrebné posúdiť negatívny vplyv realizácie navrhovanej činnosti na ovzdušie za veterných podmienok. Navrhovateľom predložená dokumentácia je neúplná. Nepopisuje spôsob realizácie spätného zasypávania, technickú a biologickú rekultiváciu upravených plôch; absentujú informácie o spôsobe a postupe kontroly privázaného odpadu; navrhovateľ vôbec nepopísal frekvenciu dopravy a časový postup jednotlivých likvidačných prác. Z predloženého oznámenia nie je vôbec zrejmé, ako bude vykonaná rekultivácia na pozemku parc. č. C-KN 240/2 v k. ú. Opatovce za účelom navrátenia do poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

V zmysle § 3 písm. p) zákona EIA dotknutý orgán je orgán verejnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas, stanovisko, rozhodnutie alebo vyjadrenie vydávané podľa osobitných predpisov podmieňuje povolenie navrhovanej činnosti resp. jej zmeny. Okresný úrad Trenčín, pozemkový a lesný odbor, pozemkové oddelenie vydal pre ložisko nevyhradeného nerastu štrkopieskov – Opatovce JUH 2 rozhodnutie o dočasnom odňatí poľnohospodárskej pôdy podľa § 17 ods. 1 a 6 zákona o ochrane pôdy č. OU-TN-PLO1-2021/014237-002 zo dňa 22. 04. 2021 pričom vo výroku svojho rozhodnutia určil podmienky spätnej rekultivácie uvedeného ložiska. Okresný úrad Trenčín, pozemkový a lesný odbor, pozemkové oddelenie bude teda dotknutým orgánom v povoľovacom konaní pre činnosť vykonávanú banským spôsobom, ktorou je likvidácia ložiska štrkopieskov Opatovce JUH 2 a ako taký je zároveň dotknutým orgánom v zisťovacom konaní podľa zákona EIA. Prvostupňový správny orgán porušil právne ustanovenie § 29 ods. 6 písm. a) zákona EIA, keď predložené oznámenie nedoručil dotknutému orgánu na úseku ochrany pôdy a nevyžiadal si jeho stanovisko k predloženému oznámeniu.

Účelom konaní podľa zákona EIA je posúdiť všetky priame a nepriame vplyvy navrhovaných činností resp. ich zmien na životné prostredie. Ak sú identifikované negatívne vplyvy na životné prostredie, ktoré vzniknú v dôsledku realizácie navrhovanej činnosti je potrebné vo výroku rozhodnutia určiť také opatrenia, ktoré tieto negatívne vplyvy zmiernia alebo eliminujú. V predložennom oznámení navrhovateľ uviedol, že činnosť bude zdrojom prašnosti, ktorá sa môže sporadicky vyskytovať najmä vo veterných dňoch a pri dlhšie trvajúcim období bez zrážok. V priebehu realizácie navrhovanej činnosti sa bude manipulovať so sypkými materiálmi. Zdrojom prašnosti bude nielen pohyb vozidiel po prašnom prostredí, ale aj presun sypkých materiálov a priama manipulácia s nimi pri ukladaní do priestoru

ťažobných jám. V meste Trenčín a v okolí je pritom významné prašné znečistenie ovzdušia a vysoké regionálne pozadie koncentrácií PM 10. V odvolaní napadnutom rozhodnutí však neboli navrhnuté žiadne opatrenia na elimináciu tohto negatívneho vplyvu navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia.

Navrhovateľ plánuje do konca roka 2025 použiť na spätný zásyp ťažobných jám 354 940 t odpadu. V prípade, že by navrhovateľ túto činnosť vykonával každý deň v priebehu 3 rokov, pri maximálnej nosnosti nákladného vozidla 24 t by to znamenalo približne 13 nákladných vozidiel denne. Je však možné predpokladať, že činnosť spätného zasypávania nebude prebiehať denne a s vozidlami s maximálnou nosnosťou. Uvedená frekvencia nákladnej dopravy teda môže predstavovať významný vplyv na ovzdušie v predmetnom území. Táto skutočnosť nebola v predložennom oznámení vôbec posúdená. Navrhovateľ neuviedol s akou frekvenciou a v akom množstve bude odpad prepravovaný. Pritom v zmysle kritérií z prílohy č. 10 zákona EIA, má byť každý vplyv posúdený s ohľadom na jeho veľkosť, frekvenciu a kumuláciu s vplyvom iných existujúcich činností. V uvedenom prípade, teda kumuláciu činností realizovaných v blízkom okolí obce Opatovce, ktoré sú zdrojom prašnosti a emisií z dopravy.

Do výrokovej časti odvolaním napadnutého rozhodnutia bola premietnutá podmienka zo stanoviska Okresného úradu Trenčín, odboru starostlivosti o životné prostredie, oddelenia ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja č. OU-TN-OSZP1-2022/022602-005 zo dňa 21. 07. 2022 v znení: „Časť ložiska tvorená kolmou stenou s hniezdami brehule hneď bude ponechaná "na dožitie", teda prirodzenú sukcesiu. Prípadné terénne úpravy (zošíknenie svahu z legislatívnych dôvodov) bude realizované až v záverečných fázach likvidácie ložiska, v mimohniezdnom období.“ Zo znenia uvedenej podmienky, nie je zrejmé, ktorej časti, ktorého ložiska sa uvedená podmienka týka. Výrok rozhodnutia a podmienky určené vo výroku musia byť formulované jednoznačne, zrozumiteľne, určito a vykonateľne. Nakoľko sa v ďalších povoleniach konaniach posudzuje súlad predloženého návrhu so zákonom EIA a podmienkami určenými v rozhodnutí vydaného podľa tohto zákona, musia byť podmienky vo výroku rozhodnutia definované jasne a určito tak, aby ich splnenie resp. nesplnenie bolo možné jednoznačne overiť. V zmysle uvedeného má odvolací orgán za to, že v predmetnej podmienke je potrebné špecifikovať, ktorej konkrétnej časti ložiska sa táto podmienka týka.

V zmysle § 16a ods. 1 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) (ďalej len „vodný zákon“) ten, kto má záujem realizovať činnosť, ktorou môže dôjsť k nesplneniu environmentálnych cieľov podľa § 16 ods. 6 písm. b), je povinný pred jej povolením požiadať orgán štátnej vodnej správy o vydanie záväzného stanoviska.

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti a jej potenciálny vplyv na podzemné a povrchové vody, je tiež dôležité posúdiť, či je navrhovateľ povinný pred jej povolením požiadať orgán štátnej vodnej správy o vydanie záväzného stanoviska podľa § 16a ods. 1 vodného zákona.

Podľa § 59 ods. 1 správneho poriadku odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu; ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené vady odstráni.

Podľa § 59 ods. 3 správneho poriadku odvolací orgán rozhodnutie zruší a vec vráti správnomu orgánu, ktorý ho vydal, na nové prejednanie a rozhodnutie, pokiaľ je to vhodnejšie najmä z dôvodov rýchlosti alebo hospodárnosti; správny orgán je právnym názorom odvolacieho orgánu viazaný.

Odvolací orgán preskúmal napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu, čo znamená preskúmanie správnosti a zákonnosti rozhodnutia. Odvolací orgán nie je viazaný iba dôvodmi uvedenými v odvolaní. Rovnako nie je viazaný skutkovými zisteniami ani právnym názorom, ku ktorým dospel prvostupňový správny orgán. V rámci preskúmania odvolaním napadnutého rozhodnutia sa preskúmava tak výrok rozhodnutia, ako aj jeho odôvodnenie vrátane konania, ktoré mu predchádzalo.

Odvolací orgán uvádza, že sa zaoberal podanými námietkami odvolateľov v celom rozsahu. Odvolací orgán odvolaniu vyhovel, rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zrušil a vrátil ho na nové prerokovanie a rozhodnutie, keďže to považuje za vhodnejšie najmä z dôvodov rýchlosti a hospodárnosti.

V pokračovaní konania prvostupňový správny orgán odstráni vady uvedené v odôvodnení tohto rozhodnutia, najmä

- v prípade, že navrhovateľ nedisponuje právoplatným povolením príslušného banského úradu na likvidáciu predmetného ložiska štrkopieskov vyzve ho, aby doplnil predloženú dokumentáciu podľa prílohy č. 9 a pripomienok uvedených v odôvodnení tohto rozhodnutia, doplnenú dokumentáciu zverejní;
- posúdi negatívny vplyv navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia s ohľadom na jeho rozsah, frekvenciu a kumuláciu s vplyvom iných existujúcich činností v okolí predmetného územia, pričom vo výrokovej časti rozhodnutia určí účinné opatrenia na zmiernenie tohto negatívneho vplyvu;
- doplní podmienku č. 3 tak, aby bolo zrejmé kto bude odoberať vzorky pre laboratórne analýzy, kedy a komu budú výsledky laboratórných analýz predkladané;
- doplní podmienku č. 10 tak, aby bolo zrejmé o ktorú časť ložiska ide;
- vyzve navrhovateľa, aby doplnil dokumentáciu o presný a podrobný postup a popis kontroly privázaného odpadu (kto bude privázaný odpad kontrolovať, akým spôsobom bude kontrolovaný, ako budú z neho odstraňované rôzne odpady, ktoré nespĺňajú podmienky inertnosti, kde budú takéto odpady skladované a pod.) za účelom posúdenia rizika kontaminácie životného prostredia z dôvodu uloženia iného ako inertného odpadu a navrhnutia účinných opatrení na elimináciu tohto rizika;
- vyzve navrhovateľa, aby predložil dokumentáciu, ktorá bude v súlade s projektom spätnej rekultivácie pre Ložisko nevyhradeného nerastu štrkopieskov Opatovce – „JUH – 2“ – ťažba štrkopieskov vypracovanom Agroslužbou – Ing. Jana Fogeltonová, Školská 15, 911 05 Trenčín a rozhodnutím č. OU-TN-PLO1-2021/014237-002 zo dňa 22. 04. 2021;
- vyzve navrhovateľa, aby objasnil skutočnosti uvedené vyššie v odôvodnení – najmä navýšenie množstva odpadu oproti súhlasom udeleným podľa § 97 ods. 1 písm. s) zákona o odpadoch v roku 2017 a s ohľadom na projekt spätnej rekultivácie po dočasnom odňatí pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu na pozemku č. C-KN 240/2 v k. ú. Opatovce;
- jednoznačne určí povoľujúci orgán a okruh všetkých dotknutých orgánov, informáciu o povoľujúcom orgáne a povoleniach potrebných na realizáciu navrhovanej činnosti zverejní podľa § 24 ods. 1 zákona EIA;
- doplnenú dokumentáciu doručí na dodatočné vyjadrenie tým dotknutým orgánom, ktorých záujmy môžu byť jej zmenou dotknuté; požiada o stanovisko k predloženému zámeru príslušný orgán ochrany pôdy.

Na základe vyššie uvedeného rozhodol odvolací orgán v predmetnej veci v súlade s § 59 ods. 3 správneho poriadku tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Podľa § 59 ods. 3 správneho poriadku je správny orgán viazaný právnym názorom odvolacieho orgánu.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu sa podľa § 59 ods. 4 správneho poriadku nemožno ďalej odvolať. Toto rozhodnutie nemožno preskúmať súdom.

JUDr. Eva Plevová
vedúci odboru

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00151866 Suffix: 10126

Doručuje sa

LIM PLUS, s. r. o., Pod Juhom 3842/33, 911 01 Trenčín, Slovenská republika

JUDr. Katarína Jančárová, advokát, Legionárska , 911 01 Trenčín, Slovenská republika
Pozemkové spoločenstvo podielnikov-družstvo Opatovce, Opatovce 131, 913 11 Opatovce, Slovenská republika
Obec Opatovce, Opatovce 73, 913 11 Opatovce, Slovenská republika